

Warszawa, dnia 18 marca 2015 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

CP2.0723.1.2015

Pan Andrzej Blikle

Prezes Zarządu Stowarzyszenia
Inicjatywa Firm Rodzinnych

Pan Ryszard Petru

Przewodniczący Rady Towarzystwa
Ekonomistów Polskich

Stanowisko Pana Petru,

Odpowiadając na pismo z dnia 19 lutego 2015 r. dotyczące pojawiających się w mediach informacji o rzekomym zaleceniu zwiększenia wydajności urzędów skarbowych mierzonej liczbą kar nakładanych na przedsiębiorstwa, oraz w nawiązaniu do konferencji, która odbyła się z Panów udziałem w Ministerstwie Finansów w dniu 9 marca 2015 r. uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

Ministerstwo Finansów podjęło prace nad zbudowaniem nowego systemu weryfikacji prawidłowości wypełniania obowiązków podatkowych, który będzie skonstruowany w taki sposób, aby przede wszystkim uwzględniał potrzeby rzetelnych przedsiębiorców, a przez to pozytywnie wpływał na pobór należności budżetu państwa. Jako główne założenia kształtu nowego systemu przyjęto:

- ograniczenie ingerencji kontrolnej w działalność gospodarczą rzetelnych przedsiębiorców,
- wsparcie podatników rzetelnie wywiązujących się z obowiązków podatkowych,
- zapewnienie uczciwej konkurencji,
- ograniczenie szarej strefy.

Przedsiębiorcy, wobec których nie występują uzasadnione podejrzenia naruszania przepisów prawa, nie będą, co do zasady, absorbowani prowadzonymi kontrolami podatkowymi, co pozwoli im skupić się na prowadzonej działalności gospodarczej. Natomiast skoncentrowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów, co do których analiza ryzyka wskazała na wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości, powinno w znaczący sposób wpłynąć na zapewnienie uczciwej konkurencji na rynku.

Nowy system weryfikacji prawidłowości wypełniania obowiązków podatkowych oparto na zalecanym przez OECD i Komisję Europejską modelu prawidłowości wypełniania obowiązków podatkowych (*Compliance Model*). System ten zakłada, że kontrole podatkowe będą wykonywane zarówno w stosunku do podatników, którzy umyślnie, jak i nieumyślnie nie wywiązują się z obowiązków podatkowych. Kontrole podatkowe wykonywane w podmiotach,

które starają się ale nie zawsze prawidłowo płacą swoje zobowiązania podatkowe, mają jednak głównie na celu wskazanie podatnikom popełnionych błędów i są formą ich edukowania.

Należy podkreślić, iż w modelu tym istotnym zagadnieniem jest właściwe ukierunkowanie działań, w tym kontroli podatkowych. Podstawą działań administracji podatkowej podejmowanych wobec podatników jest zarządzanie ryzykiem, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zadaniach dyrektorów izb skarbowych (art. 5 ust. 7 pkt. 1a ustawy o urzędach i izbach skarbowych wprowadzony nowelizacją ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r.). Administracja dokonuje oceny ryzyka na podstawie dostępnych danych, w tym dotyczących dotychczasowej działalności podatnika i w zależności od jej wyników, podejmuje określone działania dopasowane od poszczególnych segmentów podatników. Ma to na celu skoncentrowanie działań kontrolnych na podmiotach uchylających się od opodatkowania, a tym samym ograniczenie stosowania działań kontrolnych wobec podatników prawidłowo wywiązujących się z obowiązków podatkowych.

Ryzyka ocenione na poziomie niskim nie stanowią podstawy do przeprowadzenia kontroli w siedzibie przedsiębiorcy. Jeśli natomiast występują wątpliwości wymagające wyjaśnienia, będą one w pierwszej kolejności rozwiązywane w ramach rozmów telefonicznych, e-maili lub czynności sprawdzających.

W ramach tego modelu kontrole w siedzibie przedsiębiorcy są podejmowane jako działanie ostateczne, czyli wówczas, gdy z przeprowadzonych analiz wynika wysokie ryzyko unikania opodatkowania lub nie udało się wyjaśnić wątpliwości w inny sposób. Kontrole takie, co do zasady, nie dotyczą podmiotów o niskim poziomie ryzyka powstania uszczupień podatkowych, np. u podatników korzystających z ryczałtowych form opodatkowania.

W tym kontekście należy podkreślić, iż miernik skuteczności jest miernikiem oceniającym trafność analiz ryzyka, w oparciu o które prowadzone są działania administracji podatkowej. Tak więc nie istnieją przyczyny, dla których pracownicy kontroli podatkowej dążyliby do ustalenia jak największych nieprawidłowości w rozliczeniach podatników. Pracownicy ci mają skupiać się na weryfikacji zdiagnozowanych w trakcie analizy ryzyk.

Zaprzeczam tym samym, jakoby na urzędy skarbowe nałożony został obowiązek 80% skuteczności kontroli w celu budżetowym.

Ponadto, aby ograniczyć występowanie sytuacji, w których po ujawnieniu unikania opodatkowania nie można wyegzekwować zaległości podatkowych oraz przypadków, w których podatnik nieumyślnie popełnił błędy i nie jest w stanie pokryć kosztów odsetek od zaległości podatkowych z bieżącej działalności, kontrole podatkowe są ukierunkowane na weryfikację okresów bieżących.

Jednocześnie uprzejmie dziękuję Panom za wskazanie ryzyk związanych z wdrażanym systemem weryfikacji oraz koniecznych zmian w zakresie kultury organizacji administracji podatkowej, a także barier przed ich wprowadzeniem. Mając na uwadze potrzebę minimalizowania tych ryzyk Ministerstwo Finansów w ramach prac nad wdrożeniem *Modelu Compliance* rozpocznie projekt, którego celem będzie uświadomienie konieczności dokonania zmian, popularyzacja nowego podejścia oraz budowa zrozumienia dla tej koncepcji w administracji podatkowej.

Zapewniam, że administracja podatkowa nie chce być widziana jako represyjna, ale jako przyjazna wobec uczciwych podatników i skuteczna w identyfikowaniu unikania opodatkowania. Przyjęte przez Ministerstwo Finansów rozwiązania mają na celu wsparcie podatników prawidłowo wypełniających obowiązki podatkowe oraz ochronę uczciwej konkurencji.

Przedstawiając powyższe wyrażam nadzieję, że przyjmiecie Panowie niniejsze informacje do aprobowanej wiadomości.

2 Jacek Kapica

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETAŃ STANU

Jacek Kapica

Do wiadomości:

Dyrektorzy Izb Skarbowych - wszyscy